

Intervenció d'Hilari Ragner sobre Joan XXIII a la Universitat Catalana d'Estiu de Prada de Conflent en la Jornada "50 anys del Concili Vaticà II: i ara què?" promoguda per Cristianisme al Segle XXI.

Joan XXIII, el Papa del Concili Vaticà II

Res no feia suposar que la figura del Papa Joan XXIII, nascut Angelo Giuseppe Roncalli, el 1881, a Soto il Monte província de Bèrgamo, fill d'una humil família de pagesos, representés en la història de l'Església el què finalment ha estat: un Papa que encara avui és recordat i venerat pel seu llegat de bondat i de proximitat. Però no només per això. Joan XXIII va entendre que l'església necessitava estar més a prop d'una societat que canviava dia a dia, i fou conscient que el llenguatge i les maneres de fer dels segles anteriors ja no servien. En definitiva, va promoure l'aggiornamento que va representar en la història de l'Església contemporània el Concili Vaticà II.

En els pocs anys que va durar el seu pontificat (del 1958 al 1963), Joan XXIII va treballar per aconseguir aquesta proximitat a les persones, especialment les més pobres i les que més patien. En va donar prova ben aviat, quan la primera visita que va fer com a Papa va ser a la presó, visitant els condemnats, i també els malalts dels hospitals.

Molts anys abans, la seva bonhomia i la seva afabilitat -va dir Hilari Ragner- ja havia donat fruit en la seva etapa com a visitador a Bulgària i a Istanbul, i posteriorment com a nunci a París. Ragner revelà el què el nunci Roncalli va confessar al seu bon amic, el pare Albareda, arran del seu nomenament: "Sé per què m'envien a mi. M'envien a fracassar". Però no va ser així. "El futur Joan XXIII -afegí Hilari Ragner- desfeia barreres. A París va aconseguir pacificar una situació molt greu provocada per nombrosos bisbes francesos i el nunci Valèri, que en la seva lluita aferrissada contra el comunisme, havien donat suport al règim de Vichy i fins i tot (en algun cas) al règim de Hitler. Acabada la Segona Guerra Mundial, De Gaulle demanava els seus caps".

L'any 1952, Angelo Roncalli va ser nomenat patriarca de Venècia i creat cardenal per Pius XII. Allí va fer una tasca pastoral que encara avui és recordada, fins que el 28 d'octubre de 1958, en la onzena votació del conclave posterior a la mort de Pius XII, va ser elegit Papa. Elegí el nom de Joan XXIII, en record del seu pare i de l'evangelista Joan.

Però l'oposició de la Cúria al Concili Vaticà II, que va trobar Joan XXIII, quedà palesa d'immediat: l'Osservatore Romano, el diari oficial de la Santa Seu, no va destacar en cap titular l'al·locució de Joan XXIII als cardenals (gener 1959), en la qual els anunciava la seva voluntat de convocar un Concili. No s'havien acomplert encara els 3 mesos del seu pontificat. Haurien de passar prop de 3 anys fins que ell mateix obrís el Concili, l'11 d'octubre de 1962.

Hilari Ragner va destacar dues grans encíclics del pontificat de Joan XXIII, la Mater et Magistra, i la Pacem in Terris. També les seves dots diplomàtiques, ja exercides com a nunci, que emanaven de la gran qualitat humana i que el feia proper fins als més allunyats de les seves creences. Joan XXIII va rebre en audiència la filla i el gendre de Krushev que van quedar corpresos per la seva bondat. I recordà el paper de mediador del Papa en la crisi dels míssils de Cuba. "Joan XXIII, a qui la Història coneix i

reconeix com el Papa bo, no ha obtingut, però, vergonyosament, el mateix reconeixement de l'Església” va dir Hilari Raguer en cloure la seva intervenció.